

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Ikäihmisten museolehtori ja Kulttuurilähetete

Esimerkit Tampereelta

Jaana Ylänen

suunnittelija

Hyvinvointipalvelut

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

TAMPEREEN KAUPUNKI

29.11.2019

1

Kulttuurin saavutettavuus ja kulttuurihyvinvointi

- Tampereen kulttuuriin saavutettavuuteen sekä kulttuurihyvinvointiin liittyviä toimintoja ovat mm. **Konkarit - ikäihmisten museopalvelut** sekä kulttuuripalveluiden, lastenkulttuurin ja neuvoloiden yhteinen **Kulttuurilähete**.
- Ikäihmisten kulttuuripalveluiden juurtumiseen on vaikuttanut Ikäkaste-rahoitus (2009-2011), jonka hyvät toimintatavat otettiin osaksi ikääntyneiden palveluiden perustoimintaa. Tilaaja-tuottaja -malli mahdollisti yhteiset tuottajasopimukset **kulttuurin** ja **soten** osalla. Rahoitus tuli yhteisestä Ikäihmisten lautakunnasta. Kunnan perusrahoitukseen toiminta siirtyi sellaisenaan tilaaja-tuottajamallista luovuttua.
- **Kulttuurilähete** kehitettiin **neuvolapalveluiden ja kulttuuripalveluiden** yhteistyönä. Se otettiin käyttöön 2015 vuoden alusta. Aloitusta tehtiin hankerahoituksen turvin. Sen jälkeen taloudellinen vastuu on ollut yksin kulttuuripalveluilla.

Kulttuurilähete on todettu erittäin hyväksi toimintamalliksi, mutta sen resursoinnissa on edelleen puutteita tarpeisiin nähden.

Museopalvelut

Ikäihmisten museopalveluiden museolehtori

Vuonna 2012 museopalveluihin saatiin ikäihmisten palvelukokonaisuuteen ensimmäinen ikäihmisten museolehtori.

Konkarit-museopalvelut mahdollistavat ikäihmisen osallistumisen vuorovaikutteiseen museotoimintaan omassa lähiympäristössään.

Palvelu on maksutonta ja sen lähtökohtana ovat ikäihmisten tarpeet ja toiveet.

Mutta:

- Ikääntyvien ja sote-palveluiden piirissä olevien ikäihmisten määrä lisääntyy, miten turvata resurssit tulevaisuudessa monipuoliselle ikääntyneiden museopedagogiikalle?
- Miten taataan se, että kulttuuriset oikeudet toteutuvat tasaisesti kunnan sote-palveluissa?

Osallistava ja kohdennettu museopedagogiikka

Lähestyy kohderyhmiä: vie palvelun kohteensa luo eri toimipisteisiin

- Huomioidaan ikäihmisten liikkumisrajoitteet
- Sisältää sosiaalisen innostamisen näkökulman
- Museotuokiot pienryhmissä, joissa sekä museoiden kokoelmia että osallistujien omia esineitä ja niihin liittyviä muistoja.
- Peräkonttimuseo

Lainattavat museopakettit

- Useita erilaisia, museokokoelmista ja arkistomateriaaleista koostettuja
- Lainataan ilmaiseksi ryhmätoimintaan

Yhteisötaiteen menetelmiä ja työpajoja

Yhteisöllinen osallistaminen

Kuvataidetyöpajat Koukkuniemen vanhainkodissa

Eläinavusteinen museopedagogiikka

Konkarit-koirakko (museolehtori Lila Heinola ja irlanninterrieri Tilli)

- Eläinavusteisuuden edut: rauhoittava ja rentouttava merkitys

Tutkimusten mukaan eläinkontakteilla on joko lyhytaikaisia, rentouttavia vaikutuksia tai pidempiaikaisia, terveyttä edistäviä vaikutuksia ihmiseen. Eläimelle puhuminen ja sen hoivaaminen lisää oksitosiinin, dopamiinituotannon ja endorfiinien määrää. Tuloksia on saatu kortisolitasojen laskusta.

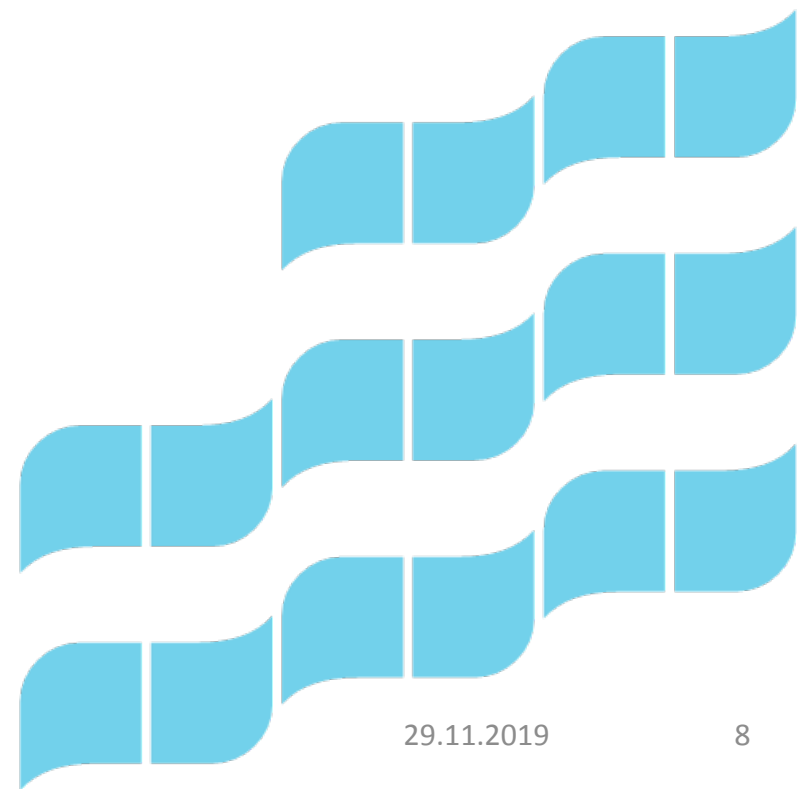
- Arjen merkityksellistäminen, piristäminen, yhteys eläimen kanssa
- Eläin on työväline yhteisöllisen vuorovaikutuksen lisäämiseen
- Fyysiset ja keholliset harjoitteet

KULTTUURILÄHETE PIENTEN LASTEN PERHEILLE

Kuka, miksi ja kenelle?

- Kehitetty Tampereen kaupungin neuvolapalveluiden ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä 2015 OKM:n hankerahoituksen turvin. Myöhemmin rahoitus kulttuuripalveluissa koottuna muista toiminnoista.
- Taustana yhteinen tavoite: vauvaperheiden hyvinvoinnin ja varhaisen vuorovaikutuksen/yhdessä tekemisen tukeminen sekä ilon lisääminen vauva-arjessa.
- Kulttuurikursseja tarjottu jo aiemmin neuvoloiden kautta tukea tarvitseville perheille, mutta
 - miten varmistaa se että osallistujat ovat oikeasti tukea tarvitsevia?
 - miten varmistaa se, että kursseille ohjataan oikeista syistä?
 - ja vielä: miten vahvistaa kulttuurin asemaa hyvinvointipalveluiden tuottajana ja lisätä kulttuuritarjontaa lähiöissä?

LÄHETE

- Moniammatillisesti toteutettu taidelähtöinen työväline sosiaali- ja terveystalveluiden henkilökunnan käyttöön.
- Maksulliset, kaikille avoimet vauvakulttuurikurssit 4kk – 36kk ikäisille
-> Neuvoloiden terveydenhoitajat voivat antaa tuen tarpeessa olevalle perheelle lähetteen, jolla kurssille pääsee maksutta ja johon on kiintiöt ilmoittautumisessa.

Kulttuurilähete pienen lasten perheille

Tämä lähete oikeuttaa osallistumaan yhdelle Tampereen kaupungin järjestämälle pienten lasten perheille suunnatulle kurssille. Lähetteen arvo on noin 50 €. Ajankohtaiset tiedot värikylpy- ja sirkuskursseista löydät osoitteesta: www.tampere.fi/kulttuuriapienille. Syötä ilmoittautumislomakkeeseen koodi:

Lähete on voimassa seuraaviin ilmoittautumisiin.

Kevät	Syky
21.1.2019	21.8.2019
11.3.2019	9.10.2019

Lähetteen myöntäjä suosittelee:

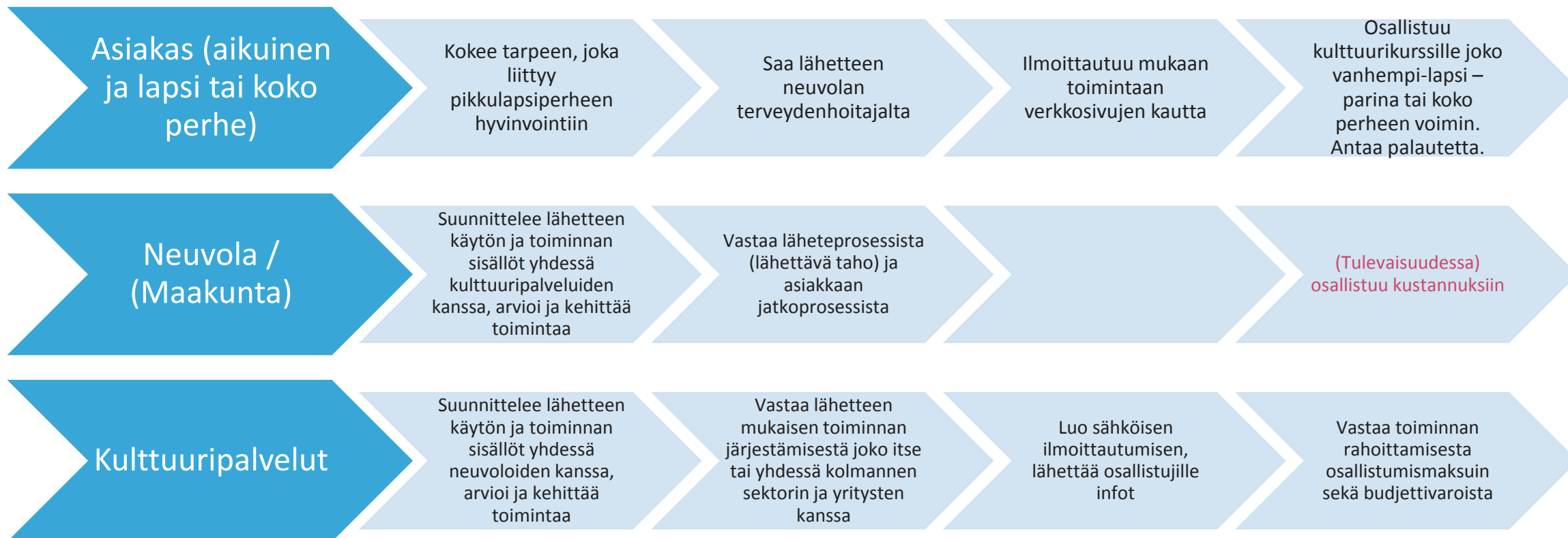
Taidekaari

TAMPEREEN KAUPUNGIN
KULTTUURIPALVELUT

Kriteerit määritelty yhdessä terveydenhoitajien ja kulttuuriohjaajien kanssa

- varhaisen vuorovaikutuksen haasteet
 - vanhemman yksinäisyys
 - vauva-arjen ilottomuus
- vanhempien parisuhdeongelmat tai ero
 - tarve isyyden tukemiseen
- haasteet vauvan koordinaatiokyvyn kehittämisessä

Roolit tuotantoprosessissa

Lukuja vuodelta 2018

- järjestetty 48 kurssia
 - osallistujia 855 lasta ja aikuista (luku sisältää kaikki kulttuurikursseille osallistuneet, sekä lähetteellä tulijat että ilman)
 - kulut n. 17 000 €
- tulot n. 12 000 € (osallistumismaksut muilta kuin lähetteellä tulevilta)

Vauvojen värikylpy

Toimintaa myös yhteistyössä: Vauvojen värikylvyt ikäihmisten ryhmissä

[Vauvojen värikylpy ja äänimuseo Koukkuniemessä \(video 2:43 min.\)](#)